

De arbeiders kunnen alleen zelf en vooral in de bedrijven de eenheid van actie tot stand brengen.

Vervolg van pag. 3

slechts dienen als camouflage. In wezen gaat het bij alle drie om de beheersing van de geest der arbeiders. Om de beheersing van de arbeidersklasse. Elke activiteit, elk opkomend verzet, moet opgevangen kunnen worden door de vakbeweging. En elk voor zich wil in die beheersing van de arbeiders het leeuwenaandeel hebben. Want wie het grootste deel van de arbeiders beheerst, verkrijgt in het overleg met overheid en werkgevers een zekere politieke machtspositie.

Willen de arbeiders in tegenstelling daarmee zelf macht vormen, dan is het eerst nodig, dat ze zich aan die beheersing weten te onttrekken. En dat kan en zal gebeuren, heren, ook al worden ze van boven af genoodzaakt lid te zijn van een vakbeweging. Hun strijd om de vrijheid is voor hen van meer belang dan de vakbewegingsconcurrentie.

Zomerdag van „De Vrije Gemeenschap”

Het is met onze vorige zomerdag een beetje misgelopen. Doordat over en weer niet alle afspraken goed waren begrepen, hebben de fietsers en treinreizigers elkaar niet ontmoet. Gevolg: twee zomerdag-groepjes, die dicht bij elkaar, toch afzonderlijk hebben genoten van zon en zomer. Wij hebben afgesproken, dat we het nog éénmaal vóór het kamp eens goed zullen overdoen.

Liefhebbers, let dus op:

Zondag 17 Juli a.s. gaan we opnieuw naar Overveen.

De trein-reizigers komen bijeen: des morgens precies kwart voor negen vóór de hoofdingang van het Centraal Station te Amsterdam. Reken op mogelijke tegenslagen, b.v. met overvolle Zondagse trams. Zorg op tijd te zijn. De fietsclub gaat om half negen precies van het Nassauplein (standbeeld Domela Nieuwenhuis). Om kwart voor tien verzamelen allen bij het station Overveen. Haarlemmers, wij rekenen ook op u!

En nu even opletten. In Overveen wachten we op elkaar. Door de treindrukte waren de vorige keer de treinreizigers een trein later. Mocht dit zich onverhoopt herhalen: we wachten ditmaal op elkaar. Omgekeerd, wachten ook de treinreizigers eventueel op de fietsers. De omgeving is daar mooi genoeg, dat men er zich onder achterlating van een „wachter” even in de omtrek kan verpozen. Er wordt voor drinken gezorgd. Elke deelnemer zorgt voor een beker en voor eigen eten.

Dus Zondag 17 Juli allen naar Overveen.

Socialistisch Zomerkamp „De Vrije Gemeenschap”

Wanneer deze krant verschijnt, scheiden ons nog veertien dagen van het Zomerkamp bij Hulsborst op de Veluwe. De kampraad is druk in de weer en is er toe overgegaan om nu wekelijks bijeen te komen. Om nog wat meer bekendheid aan het kamp te geven, verscheen een gestencilde kampkrant, die met enkele eenvoudige tekeningen verlicht, enige algemene gegevens inhoudt en ook reeds iets mededeelt over het programma. Wie een exemplaar wil ontvangen, wende zich tot Jaap Meulenkamp, Blasiusstraat 30, Amsterdam-Oost.

Ondertussen zijn wij in staat nog wat nadere mededelingen te doen. Alle deelnemers ontvangen tijdig een bewijs van inschrijving, dat ook nog aanwijzingen inhoudt omtrent de wijze waarop men het kampeerterrein en het gebouw „De Woudsteek” kan bereiken en hetgeen men als goed kampeerder moet medenemen.

Ook over het programma valt nog het een en ander te vertellen. Er wordt postief voor gezorgd, dat het programma niet door discussies en inleidingen overladen wordt. Aan natuurgenot, spel en vrolijkheid is een ruime plaats ingedeeld. Ook voor een program voor de kinderen wordt gezorgd. De avond-bijeenkomsten beloven best te worden. Wel is, vanzelfsprekend in ons milieu, gerekend op het initiatief van de deelnemers. Maar de kampraad was van mening, dat er zeker ook verlangen zou

bestaan naar enkele extra verzorgde programma's. Zo kunnen wij nu meedelen, dat twee avond-bijeenkomsten extra-medewerkers deel zullen nemen. Een kwartet bestaande uit Jo van Veenendaal, Lya Wit, Jan te Slaa en Cor Snelders zal een klassiek zangprogramma voor zijn rekening nemen. Voorts zullen een tweetal medewerkers, wier namen wij nu nog niet noemen, ons vergasten op viool- en fluit- en piano-muziek, terwijl Aaf Gulien Hamerlink komt declameren. Speciaal wat de kampvuur-avond betreft koesteren wij te deze aanzien grote verwachtingen.

Maar we moeten toch nog een ernstig woord zeggen. Evenals bij vorige gelegenheden maken we weer mede, dat kameraden op wier deelneming wij menen te mogen rekenen, ons op hun definitieve opgaaf tot het laatst laten wachten. Het is nu zo ver, dat de kampraad absoluut moet weten wie er zullen komen. Ernstig dringen wij er dus op aan, dat zij ons hun aanmeldingsformulier nu direct toezenden. Wie dat niet heeft, kan zich per briefkaart of brief opgeven, waarna wij nog een formulier zullen toezenden. Wie inlichtingen wenst kan deze aanvragen aan het adres: Jaap Meulenkamp, Blasiusstraat 30, Amsterdam-Oost.

Het kamp wordt gehouden van Zaterdag 30 Juli tot Zaterdag 6 Augustus.

DE KAMPRAAD.

Verantwoording der ingekomen bijdragen over de maand April 1949.

Door de Amsterdamse agent werd ontvangen:

a. Vaste bijdragen:

J. B. f 0.50; J. de G. 1.00; J. V. f 1.00; L. B. f 4.00; S. f 1.50; B. f 1.50; P. S. f 0.50; Lezers Barentsbuurt f 4.24; W. v. d. W. f 1.00; St. H. f 1.00; Tj. B. f 1.00; B. N. f 2.50; H. G. L. f 10.00; W. S. f 4.00; B. R. f 1.00; P. B. f 2.00; N. A. f 2.50; P. J. S. f 1.00; D. S. f 0.50; J. B. f 0.50; W. W. f 0.25; allen te A.

Totaal f 41.49.

b. Losse bijdragen:

Lezers in West f 0.25; L. v. d. J. f 0.60; W. W. f 0.75; Lezers Staatsliedenbuurt f 1.60; allen te A.

Lezers Zaandam f 2.50; H. J. te R. f 1.00.

Totaal f 6.95.

Door Uitgeverij „De Vlam” werd ontvangen:

K. T. te Z. f 0.50; L. v. d. B. te V. f 1.00; H. B. te W. a. Z. f 3.00; F. S. te D. f 1.50; A. v. d. H. te B. f 2.00; H. W. te A. f 1.00; J. S. te E. f 1.50; P. v. d. R. f 22.00; J. L. te W. f 1.00; A. de L. te A. f 2.50; R. L. W. te A. f 1.00; E. J. B. te B. f 2.50; Fl. te R. f 0.65; V. te H. f 10.00; C. te B. f 8.00; J. C. te A. f 20.00; C. H. te A. f 0.50; kleinere bijdragen f 1.95.

Totaal f 80.60.

Totaal generaal f 129.04.

Rectificatie

In het hoofdartikel van 2 Juli is een fout gealopen, door het wegvallen van een zetregel. De opmerkelijke lezer zal hebben geconstateerd, dat daardoor een tegenstelling in het artikel is ontstaan. De afgedrukte zin luidt in de krant: „De hoge geestelijkheid wisselt van patroon.” Zij had moeten luiden: „De hoge geestelijkheid houdt het met Rome, een deel van de lagere geestelijkheid wisselt van patroon.”

Aan onze Lezers

In ons nummer van 2 Juli deelden wij een en ander mede over de moeilijkheden inzake de exploitatie van onze krant. Daarbij werd reeds de waarschijnlijkheid geuit, dat op 9 Juli de krant niet zou verschijnen, doch dat wij hoopten in het nu verschijnende nummer nadere mededelingen te kunnen doen omtrent de exploitatie. Tot onze spijt zijn wij daartoe echter heden nog niet in staat. Dit houdt in, dat het wederom niet uitgesloten moet worden geacht dat de krant nu op 23 Juli a.s. niet verschijnt. Hoezeer het ons ook spijt, wij kunnen niet zonder voorzieningen te hebben getroffen, zo maar door gaan met het blad elke week uit te geven, met het risico, dat we vandaag of morgen financieel geheel vast zouden lopen. Daarmee immers zou niemand zijn gediend. Wij vertrouwen er op, dat al onze vrienden dit besluit zullen billijken en waarden. Blijven zij dus de volgende week van ons blad verstoken, dan weten zij de oorzaak. Voor raad en extra hulp houdt „Spartacus op de Vesuvius” zich aanbevolen. Ondertussen hopen wij zelf zeer binnenkort met nadere mededelingen te kunnen komen.

REDACTIE EN ADMINISTRATIE.

CORRESPONDENTIE

L. B. te A. Volgend nummer hopen wij tot plaatsing filmbeschouwing te kunnen overgaan.

J. C. te B.

Helaas; nogmaals moesten wij copy laten overstaan.

Wijft nieuwe abonnees voor „Spartacus”

30 JULI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 29

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgros 168797 te A'dam

OVER UITBUITING

Dezer dagen mochten wij weer kennisnemen van enige gegevens uit het jaarverslag van het Unilever-concern. Ook in het verleden hebben wij ons de moeite getroost uit de spaarzame gegevens die een dergelijk verslag inhoudt, en waarvan ons dan nog maar in de pers een uittreksel wordt aangeboden, ons een beeld te verschaffen. Wij hebben dit ook ditmaal gedaan. Natuurlijk kan het niet in de bedoeling liggen van een artikel in Spartacus, om aan de lezers een totaal inzicht te geven van de geweldige betekenis in het economische leven van zulke concerns. We moeten er daarom als steeds mee volstaan op enkele punten de aandacht te vestigen.

Maar voor we dat heden doen, willen we toch nog enige algemene feiten, die wij vroeger reeds publiceerden, zeer in het kort herhalen. Ieder weet wel, dat de Unilever zich in het bijzonder toelegt op de winning en exploitatie van oliën en vetten. Ze staat, om zo te zeggen, bekend als de margarine-trust. Als zodanig heeft ze over de gehele wereld haar macht gevestigd. In grote delen van de wereld voorziet zij, wat zeep en margarine enz. betreft in 70 tot 80 procent van het gehele verbruik. Maar behalve in zeep en margarine doet deze onderneming in alle mogelijke levensmiddelen, zoals vis, gevogelte, vleeswaren; kaas, melk, zuigelingenvoedsel, thee, cacao, chemische producten, papier- en houtwaren, textiel, rubber, enz., enz. Grote ondernemingen hier en over de gehele wereld verspreid, behoren aan de Unilever, onder welke naam zij ook worden geëxploiteerd. De Unilever is machtiger dan menige staat. Haar hoge ambtenaren, bestuurders en directeurs worden op hun tijd in allerlei staatsambten en regeringsposities gebracht, om na volbrachte taak, weer opnieuw plaats te nemen in het leger van de Unilever-functionarissen. Dit is geen opzichzelfstaand feit. Het is het beeld van het moderne kapitalisme. In de petroleumindustrie, denken wij aan de „Koninklijke”, in de automobielenindustrie, de electriciteits- en radionijverheid, waarbij gedacht kan worden aan „Philips”; in de chemische industrie, enz. enz. Overal valt hetzelfde te constateren, Het

is ook niet toevallig. Steeds meer gaan wij deze weg op, omdat de ontwikkeling van de techniek en de chemie, enz., het grootbedrijf vordert.

Voor zover daarbij sprake is van „ordening” in het economische leven, is het ordening op de grondslag van ultra-moderne kapitalistische bedrijfshuishouding. En al moge het schijnen dat we politiek weer een periode gaan doormaken, die afvoert van de geleide economie, dat kan toch maar zeer betrekkelijk en tijdelijk zijn. De staat krijgt ook in het economische leven een belangrijke taak, maar hij staat in dienst van deze grote machten. Steeds machtelozer wordt de mens, de producent, de individuele arbeider. Steeds meer georganiseerd gaat de uitbuiting en daarmee gepaard de absolute onderwerping van de massa. Juist daarom krijgt de klassenstrijd der arbeiders een principiële karakter, want hun strijd kan daardoor alleen maar worden een strijd tegen de kapitalistische orde zelf. Daarom is de sociaal-democratische voorstelling van zaken, dat wij door dit alles naar het socialisme groeien, slechts fraseologie.

De uitbuiting van de grote massa wordt er dan ook niet minder door, al weet ook in dit land de statistiek op prachtige wijze aan te tonen, dat het aandeel van de arbeiders in het nationaal inkomen, vergeleken bij tien jaar geleden, sterk is gestegen. Zij kan alleen tot deze resultaten komen, resultaten waarvan de schijnbare conclusie: „de arbeiders hebben het beter gekregen”, vloekt met de bestaande reële verhoudingen; wanneer zij in het kapitalistisch verarmde Nederland de methode van het „nationaal inkomen” hanteert.

Let op de levensomstandigheden van de arbeiders; op hetgeen zij met hun inkomen kunnen doen, op het feit, dat de vrouw nu vaak mee moet gaan werken, op de schrikbarende woningtoestanden, al of niet verborgen achter lief aandoende gevels van vóór-oorlogse woningcomplexen; dan weten wij dat de uitbuiting van de arbeidersklasse is toegenomen en..... dat ook de „verelendung” is toegenomen.

Keren wij nu terug tot het verslag van de Unilever. Ons troffen daarin enkele gegevens, die ons een duidelijk beeld om-

trent de uitbuiting kunnen verschaffen. In één van de Nederlandse dagbladen werd gepubliceerd, dat het concern 58.500 verzekerde personeleden telde. Het totaalloon werd daarbij niet genoemd. Uit een publicatie van 1938 vernamen wij echter, dat toen aan werknemers was uitbetaald f 225 miljoen. Wij zullen er niet ver naast zijn, wanneer wij voor 1948 het gemiddeld loon stellende op f 4000.— 's jaars, een loonsom becijferen van f 234 miljoen.

Onze lezers begrijpen, dat deze gemiddelde loonsom als arbeidersloon zeker te hoog is, doordat daarin ook de salarissen van de hoogst bezoldigden zijn opgenomen. Het beeld dat wij U nu willen geven, wordt er voor de gewone arbeiders slechts minder tartend door.

Uitgaande van deze loonsom gaan wij nu na, wat er in totaal aan loon en winst en belastingen enz., uit het concern komt. De belastingen voegen wij er bij, omdat ook de kapitalistische staat zijn winst (in de vorm van belasting uit de bedrijven) slechts kan halen op grond van het uitbuiten van de arbeiders. Met andere woorden, winst en winstbelastingen enz., vormen de meerwaarde die de arbeiders voortbrengen.

Het staatje wordt nu als volgt:

Lonen	f 234.000.000
Winst en winstbelastingen f	273.245.291
Extra gereserveerd na afschrijvingen	87.746.265
Geschatte rente obligatiehouders	8.000.000

Totaal f 602.991.556

Voor we nu verder gaan, maken wij onze lezers er nogmaal op attent, dat we alleen maar in staat zijn, tot het groeperen van enkele ter beschikking gekomen cijfers. Er zijn, om de uitbuiting van de arbeiders te berekenen, nog andere gegevens nodig. De belastingen zijn zeker niet compleet, want we namen slechts de belastingen over de winst, niet die de staat heft voor grondbelastingen, omzetbelasting, enz., die ook uit het concern moeten worden betaald. Ook zijn in de opstelling niet begrepen pachten voor de bezitters van gronden, enz., die bij het concern in gebruik zijn en welke bedragen ook door de arbeiders moeten worden voortgebracht eer zij betaald kunnen worden. Het eindcijfer dat wij brachten is dus zeker niet

te beschouwen als het totaal van loon en meerwaarde. Maar laten we het er maar mee doen. Rond f 603 miljoen, waarvan aan de arbeiders dus hoogstens 234 miljoen toeviel.

Nemen wij deze cijfers even als absoluut juist aan, dan is door de arbeid van de arbeiders voor een bedrag van f 603 miljoen aan de oorspronkelijke waarde toegevoegd.

Daarvan verkrijgen:
de arbeiders 39 %
de staat, de aandeelhouders en de obligatiehouders 61 %

Of, populair gezegd: wanneer de arbeiders f 39.— verdienen, hebben ze door hun arbeid een waarde voortgebracht van f 100.—, maar het verschil wordt hun onthouden.

Nog op een tweede punt willen wij de aandacht van onze lezers vestigen.

In een bespreking van het jaarverslag over 1945 schreef in „De Groene” van 4 Januari 1947 W. J. v. d. Woestijne over het contract dat de Britse regering had afgesloten met de United Africa Company, één van de dochtermaatschappijen van de Unilever. Dat contract hield in, dat de Britse regering in Afrika een ontzaglijk groot plan voor grondnotenbeplanning voor eigen rekening nam, maar het directoraat daarvan opdroeg aan de United Africa Company. Met instemming haalde toen van de Woestijne een uittaling aan van de voorzitter van de vergadering van aandeelhouders van de Unilever. Deze luidde:

„Wij weten, dat onze eigen ondernemingen slechts vruchten zullen afwerpen al naar gelang het Afrikaanse leven groeit en gedijt. Wij kunnen het daarom slechts toejuichen, wanneer anderen, hetzij particulieren, hetzij de overheid, zich tenminste zo sterk inspannen voor een progressieve ontwikkeling van Afrika en zijn volken.”

en verder:

„Wij waarderen uiteraard de erkenning van de verdienste van de U.A.C., maar wij zijn tevens doordrongen van de verantwoordelijkheid, welke daarmede op ons wordt geladen. Ik moge hieraan toevoegen, dat wij, de Unilever, ten volle de zinswijze van de Engelse regering delen, dat een project van dit bijzonder karakter en van deze weidse omvang, onder beheer van een publiekrechtelijk lichaam behoort te worden gesteld.”

En dan juicht v. d. Woestijne:

„De Unilever moet niet tegen de nieuwe tijd, maar bouwen er positief aan mee. Gebrek aan arbeidsvreugde zal men dan ook bij de directie en haar staf niet kunnen verwachten.”

Ongeveer terzelfdertijd schreef ook Spartacus over deze aangelegenheid.

Laten wij ook ons zelf even citeren:

„Dat (project) vergt een kapitaalsbelegging van vele miljoenen ponden. De onderneming wordt echter van staatswege gefinancierd; wellicht mede om het grote risico. Maar let wel, de U.A.C. is aangezocht en bereid gevonden om in de eerste periode van uitvoering als „Managing Agents” voor de regering op te treden.

Dat bij het gehele project van teelt, verwerking van de noten tot oliën en vetten, en de verkoop, de Unilever ten nauwste zal zijn betrokken, mogen wij gerust aannemen. Wellicht dat hierin ten dele een verklaring kan worden gezocht voor het feit, dat de Unilever, naast haar dochter-maatschappij de U.A.C. zelf fabrieken enz. in Afrika gaat vestigen.”

De Londense Havenstaking

De staking in de Londense haven die 25 dagen duurde en waaraan ruim 15.000 arbeiders deelnamen, is geëindigd. Maandag 25 Juli is het werk weer aangevangen.

„De Waarheid” van Vrijdag 22 Juli verleent daarover Harry Davis (leider van de Canadian Seamen's Union) het woord. Hij geeft een verklaring, waarom de Canadese zeelieden dit besluit, dat alleen op Engeland van toepassing zal zijn, hebben genomen. Hij zei „Wij waren van mening, dat het in het belang van de Engelse havenarbeiders en het gehele Engelse volk juist was, dat de Canadese zeelieden dit besluit namen. Zelfs als het op offeringen voor hen meebrengt, zal dit het mogelijk maken de raderen in de Londense haven weer te doen draaien. „De Canade-

Het was toen reeds duidelijk, dat de Unilever de zaken als zaken en niet, zoals v. d. Woestijne veronderstelde, als een zich aansluiten bij de nieuwe socialistische opvattingen en praktijk beschouwde. De onderneming was haar te riskant. Het was beter dat de Engelse Labourregering er haar miljoenen aan waagde.

Wanneer wij nu het verslag van 1948 te deze opzichte nagaan, dan vinden wij:

„Op 1 April 1948 eindigden de bemoeiingen met het Oost-Afrikaanse grondnotenplan der Britse regering. Het plan is mislukt, doch de Unilever is hier niet voor aansprakelijk,” punt.

Prachtig, nietwaar, dat begrip voor de nieuwe tijd. En natuurlijk klaagt de Unilever dan steen en been, als de Engelse regering in de vorm van winstbelasting een bijdrage vordert in de begrotingstekorten.

Is het geheel niet een klinkend bewijs, hoe in het moderne kapitalisme de staat slechts een onderdeel uitmaakt van de gehele winstmachine?

TRAGISCHE JACHT, een echte arbeidersfilm.

Het behoort tot de zeldzaamheden, dat we op het witte doek de gewone alledaagse werkelijkheid mogen aanschouwen.

Het is op het ogenblik de Italiaanse filmindustrie, die het aanschouwen van die zeldzaamheid voor ons mogelijk maakt. De meeste films, die zij na de oorlog produceerde, hebben tot onderwerp het dagelijkse bestaan van gewone mensen, arbeiders en boeren, hun vrouwen en kinderen. De grote waarde van deze films ligt echter niet zozeer in het feit, dat ze de realiteit uitbeelden, dan wel de manier waarop die wordt getoond, n.l. zo, dat we de harde strijd om het bestaan gaan ondervinden als juist datgene, wat nieuwe waarden voor de mensheid schept.

Duidelijker, dan het in een der vroegere Italiaanse films het geval was, komt

zen zullen de twee schepen zelf behandelen.”

Als wij deze krant mogen geloven, dan werd dit besluit door de havenarbeiders, die in een massa-meeting bijeen waren, met applaus begroet.

Harry Davis is Stalinist en wij zijn er langzamerhand aan gewoon geraakt om bij stakingen uit de mond van zulke leiders de wonderlijkste beslissingen te horen. Immers niet de belangen van de arbeidersklasse en hun actie zijn voor die heren doorslaggevend, maar alle besluiten hebben een politieke achtergrond, het belang van de Stalinistische partij en Rusland. Mogelijk zullen in de komende dagen nadere berichten verschijnen die een helderder licht op de zaak werpen. Dat is wel nodig. Immers voor ieder rijst toch de vraag: Waarom is dit besluit alleen van toepassing op de Engelse havens? En waarom is het in het belang van het Engelse volk?

Spelen hier Russische belangen een rol? Of, is er op de Can. Seamen's Union druk uitgeoefend door de Canadese regering?

De oorzaak van het conflict was de Canadese zeelieden-staking. En doordat twee schepen, bemand met onderkruipers, Engelse havens binnen liepen, gingen de Londense havenarbeiders in solidariteitsstaking en weigerden op deze twee schepen werk te verrichten. Dit werd door de reders met uitsluiting beantwoord.

De Noodtoestand, die daarna door de regering werd afgekondigd, bevorderde een toenemende solidariteit onder de arbeiders.

De komst van de militairen op de schepen om het werk voort te zetten deed opnieuw duizenden, uit nevenbedrijven, besluiten de solidariteit in toepassing te brengen.

Deze gehele actie ging buiten de officiële vakbeweging om. Zij kreeg daarvoor van de zijde van de regering de naam een staking onder „Communistische” leiding te zijn. De Manchester Guardian noemt dit belachelijk, waar de havenarbeiders vrijwel alle Labourkiezers zijn. Volgens „De Groene” van 16 Juli maakt „De Observer” (een ander Engels blad), zich bezorgd over de moeilijke positie van de vakbondsleiders. Deze willen enerzijds de regering steunen, die nu zelf een grote werkgever is geworden. Doch anderzijds zouden zij hun traditionele taak voorvechters van de arbeiders te zijn, willen handhaven. Het blad besluit met de opmerking, dat het gevaar van arbeidstroeblen zal blijven bestaan, zolang er niet een methode is gevonden, om een verhouding van vertrouwen te herstellen tussen de vakbondsleiders en de arbeiders.

Dit proces, dat de arbeiders steeds minder vertrouwen stellen in de vakbondsbestuurders, voltrekt zich echter zienderogen in alle landen. Gelet op de taak en de positie van de erkende vakbeweging in deze tijd, kan dat ook niet anders. Daaruit is alleen de conclusie te trekken, dat deze beweging als strijdorgaan van de klasse heeft afgedaan.

Georganiseerde eenheid van optreden kan nu alleen van het bedrijf uit tot stand komen. Zulk een strijd krijgt dan de naam van „wilde staking”, doch hij is de enige vorm waarin de arbeidersklasse tot nieuwe strijd kan komen. „De Observer”, sprekend over toekomstige „arbeidstroeblen”, uit zich daarmee niet anders dan voorheen de bezittende klasse gewoon was te doen tijdens het eerste verzet van onze klasse.

Hoe ook deze staking is geëindigd, waarop wij nog hopen terug te komen, vast staat dat zij weken lang het Engelse economische leven heeft verstoord ondanks het forse ingrijpen van de regering, die „de noodtoestand” afkondigde. En nog vóór de opheffing, werd bekend ge-

maakt, dat de Engelse Minister Amman, het veld moest ruimen, omdat hij de regering verweet nog te zwak te zijn opgetreden. Aldus stelde zich ook hier weer, naast de nieuwe vormen van strijd, de kwestie van de macht aan de orde. Al zullen zelfs de stakers dit niet allen direct hebben begrepen, het feit is er daarom niet minder om.

FILMBEKEKING

vrouwen, gaan op jacht naar de bende. Ze gaan daarbij goed georganiseerd te werk en mobiliseren de bevolking van de gehele streek. Als dan eindelijk de bende in hun handen valt, moeten ze recht spreken over de enig overlevende. Deze is een arbeider, een gedemobiliseerd soldaat, die evenals zo velen onder hen, jarenlang in een Duits concentratiekamp heeft gezeten en het schamel brood met hen gedeeld heeft.

Dan weten ze niet goed wat met hem aan te vangen. Als de leider Giuseppe, te hulp wordt geroepen, zegt deze: „We hebben nog altijd gezamenlijk een besluit genomen. Dat moet ook nu gebeuren. Ik kan jullie niet zeggen, wat jullie doen moet.”

Dan staat een van de arbeiders op en spreekt uit, wat ze eigenlijk allemaal al voelden en dachten, dat niet deze rover

Mooie praatjes vullen geen lelijke gaatjes

Het ligt in de bedoeling, dat er in het komende jaar 50.000 militairen de dienst zullen verlaten en die moeten in het Nederlandse productie-apparaat een plaats innemen.

Nu weet men, dat de „industrialisering” nog steeds opgeld doet als mode-woord, maar dat de zakenlui je stuk voor stuk weten te vertellen, dat de problemen, waarvoor het Nederlandse kapitalisme komt te staan, draaien om „import van grondstoffen en export van afgewerkte producten”. We hebben in verband met de moeilijkheden tussen de Benelux-partners hier al op gewezen.

Zoals het zakje nu draait, moet het in de soep draaien, ook al zonder een halve honderdduizend jonge mannen erbij.

Maar dat kun je toch niet zeggen bij de terugkeer van die jonge kerels in het Vaderland. In zo'n terugkeer zit toch tenslotte ook nog iets feestelijks en zo krijgt een rede, uitgesproken op een grote vergadering van de Nationale Demobilisatierraad te Utrecht, een klein bijsmaakje van een feestrede en aangezien dat voor ons een flauw smaakje is, nemen we alles maar met een flink schepje zout.

Of liever gezegd: we nemen het helemaal niet.

„Minister-president Drees nam in een rustig betoog de bezorgdheid weg van de

maakt, dat de Engelse Minister Amman, het veld moest ruimen, omdat hij de regering verweet nog te zwak te zijn opgetreden. Aldus stelde zich ook hier weer, naast de nieuwe vormen van strijd, de kwestie van de macht aan de orde. Al zullen zelfs de stakers dit niet allen direct hebben begrepen, het feit is er daarom niet minder om.

soldaten, die denken, dat Nederland er slecht voor staat. De werkloosheid in Nederland is betrekkelijk klein en op vele plaatsen bestaat dringende behoefte aan mannen, die van aanpakken weten.”

Hie-piepiep Hoera en van je hela, hola, hou er de moed maar in!

Oud-Minister van Oorlog, mr. J. Meynen, die nu directeur is van de AKU, dus wel verstand heeft van de textiel-positie, zei niet: „Laat die lui maar kousen en directoirtjes fabriceren. „Nee, en hij zei ook niet, dat ze elektrische apparaatjes of vliegmachines of roomboter of bloemkool en kropsla moesten produceren.

Hij sprak o.m. „We moeten ze een behoorlijke scholing geven, alvorens ze het leven in te zenden.” Waar is dat? Wat is dat?

Het leven!! We hebben wel's gehoord, dat iemand „de woestijn” in gezonden werd. Laten we ons niet door frases bedotten, dan constateren we, dat het zeker groeiende aantal werklozen, vermeerderd wordt met extra zegge en schrijve 35.000.

De Nederlandse bewindvoerders zitten met dit probleem. Eens uitgezonden onder de argumentatie, dat zij bereid moesten zijn een zware dienst aan het vaderland te bewijzen, wil datzelfde vaderland deze jongeren nu graag lozen. Daarom zijn destijds besprekingen geopend met Australië om een deel van „de jongens” naar dat land af te schuiven. Er is een regeling getroffen, die op het volgende neerkomt.

Wanneer een streng onderzoek uitmaakt, dat een aantal liefhebbers voor Australië bloedzuivere Nederlanders zijn, dat hun grootvader niet per ongeluk zo fatsoenlijk was, de vrouw, waarmee hij leefde in de Oost, te trouwen, dan mogen er een duizend of wat van die Edel-Nederlanders naar dat land van belofte, waar ze dan verder kunnen jubelen: „Ik heb U lief mijn Nederland.”

Als dat nou maar net niet per ongeluk juist die mannen zijn, die van aanpakken weten en waar wij hier in ons dierbaar Nederland zo'n „dringende behoefte” aan hebben.

Van de 135.000 in bedrijven werkzame vrouwen zouden met enige goede wil er wel enkele tienduizenden uitgeknikkerd kunnen worden en door mannelijke krachten vervangen.

Door de demobilisatie vermeerderd de werkloosheid, de schoonste redevoering kan hieraan niets veranderen.

Spartacus verschijnt mede door de vacatie de volgende week niet. De week daaraan volgende wel!

En nu.... op naar het Socialistisch Zomerkamp

Een laatste opwekking. Aanstaaende Zaterdag 30 Juli gaan de deelnemers op reis naar Hulsthorst. Nog zijn plaatsen beschikbaar. Weifelt niet langer. Besluit ook van de partij te zijn. Komt.

Waar het Zomerkamp wordt gehouden.

Het kamp wordt gehouden op de Woudstee te Hulsthorst op de Veluwe.

Hoe is in grote lijn het programma?

DAG	OCHTEND	MIDDAG	AVOND
Zaterdag	x x x	Aankomst. Kennismaking.	Spelavond.
Zondag	Opening kampweek	Verkenningstochten.	Bonte avond
Maandag	Speelmorgen	„Wat willen wij?“ (4 kwartier-speeches)	Kunstavond.
Dinsdag	Inleiding Postmus.	Discussie en wandeling.	Speelavond.
Woensdag	Vrije morgen	Wedstrijden kinderen en ouderen.	Kampvuur met cultureel programma.
Donderdag	Vrije morgen	Inleiding over de problemen der jeugd.	Avondwandeling.
Vrijdag	Inleiding Hiemstra Nieuwe tijd, nieuwe strijd.	Discussie en daarna speelmiddag.	Sluitingsavond.
Zaterdag	Vrije morgen	x x x	x x x

Medewerkers.

De kunstavond wordt verzorgd door het kwartet, bestaande uit: Jo van Veenendaal, Lya Wit, Cor Snelders en Jan te Slaa. Het cultureel programma door twee andere medewerkers (viool en fluit).

Voorts wordt ook op de deelnemers zelf een beroep gedaan.

Wat moet worden meegenomen?

Dekens, laken of slaapzak. Eet- en drinkgerei. Toiletbenodigdheden. Regenkleiding. Ballen en spelmateriaal. Muziek-instrumenten. Geld voor afrekening. Hoe bereikt u het kamp?

MINSTENS DRIE MOGELIJKHEDEN

Tot Amersfoort (of indien men uit het Oosten komt tot Zwolle) per trein. Overstappen op de bus van de Veluwe Auto Dienst (V.A.D.). Rijden tot Hierden, stopplaats Molenweg. Dan 15 minuten lopen naar „De Woudstee“. Dit is een buitengewoon goede gelegenheid.

Per trein tot aan het station Hulsthorst. Van het station naar het kampeercentrum

De arbeiders kunnen alleen zelf en vooral in de bedrijven de eenheid van actie tot stand brengen.

„De Vrije Gemeenschap“

Hulsthorst ligt aan de spoorlijn Harderwijk—Zwolle.

Aanvang en einde van het kamp.

Het kamp vangt aan Zaterdagmiddag 30 Juli a.s. Om vier uur. Natuurlijk kan niet iedere deelnemer op dat uur reeds aanwezig zijn. Het eindigt Zaterdagmiddag 6 Augustus om 12 uur.

Geen nationale collectebus, Maar Spartacus op 'de Vesuvius'!

Uw bijdragen verwacht: Jac. Rijpkema, den Haag, Stortenbekerstr. 7 of Uitgeverij „De Vlam“, Amsterdam Zd 2

Correspondentie.

J. M. te A. Uw artikel over democratie in Amsterdam moest, jammer genoeg, blijven overstaan.

Aan de lezers.

Het vervolg op Cement (boekbespreking) kon eveneens deze week niet worden opgenomen.

De Kerk zal zich niet laten onderwerpen door de STAAT.

De strijd zal zwaar zijn, omdat de STAAT over alle gewenste propagandamiddelen beschikt.

Laten we ons nu in de eerste plaats goed realiseren, dat Rome, de Kerk, een deel van de staatsmacht is. Een staat, officieel als zodanig erkend door veel mogendheden, en die diensentgevolge al hun vertegenwoordigers daar hebben; niet om te bidden, maar om politiek, wereldpolitiek te bedrijven. Het staatshoofd, de Paus, heeft echter ook zijn geestelijk gezag, op miljoenen buiten Vaticaanstad een enorme invloed.

Mussolini ergerde zich groen en geel aan de grote invloed, die men daar bezat en Hitler had Weissenacker, één van zijn knapste diplomaten, gedurende de oorlog zitting. (Die zat er trouwens in de oorlog veilig en wel, en misschien logeert ie nog steeds.)

Deze kerkelijke staat voert een wereldpolitiek, die afgestemd is op het Amerikaanse Imperialisme en dus anti-Russisch.

Amerika oefent door zijn geldleningen druk uit op de Marchall-vazalstaten. Het komt hierop neer dat er voorgescreven wordt, hoe de economische verhoudingen er in een land moeten uitzien, om aanmerking te komen voor de Amerikaanse voorschotten.

De Paus heeft verklaard, dat hij niet alleen de plicht, maar ook het recht heeft, zich met de economische toestanden in andere staten te bemoeien. Houdt men zich niet aan de instructies uit Rome, dan volgt als straf onthouding der genademiddelen der Kerk, hetgeen voor gelovige mensen ergernis en geldelijk verlies.

Een groot verschil tussen de Staat Amerika en de Staat Rome is dus, dat de eerste zijn methode slechts, in die landen kan toepassen, waar de politiek op het Westen is ingesteld, terwijl Rome ook achter het IJzeren Gordijn zijn op het Westen gerichte macht wil doen gelden. Natuurlijk kunnen de Stalinisten dit niet dulden en zij antwoorden met geweld. Zij moeten dit doen, want het gaat om hun Staat!

Prof. Hromadka, voorzitter van de federale raad van kerken in Tsjecho-Slowakije, verklaarde, dat de protestanten zich zeker achter de Rooms-Katholieken zouden scharen, als zij wisten, dat dezen als Kerk vervolgd werden. Volgens hem is het conflict in de eerste plaats van politieke aard.

Duidelijk blijkt evenwel, wat men in Rooms-Katholieke kringen onder „staatsgevaarlijk“ verstaat: gevaarlijk voor de Westerse orde en de Vaticaan-staat.

„De Woudstee“, 15 minuten lopen, langs de linker kant van de spoorlijn.

Van Amsterdam met de boot naar Harderwijk. Verder per V.A.D. als voren.

Vertrek boten Steiger B, v.m. 4 uur en n.m. 3 uur. Steiger 2 v.m. 9 uur en n.m. 2 uur.

De steigers bevinden zich aan de De Ruyterkade. De tocht duurt pl.m. 3½ uur. Prijs f 1.35. Kinderen half geld. Fiets: f 0.50.

De V.A.D.-bussen rijden elk half uur.

Een opwekking.

Bespreek nog eens met familie en met vrienden het komende kamp. Breng ze mee. Ook bestaat de gelegenheid voor een of enkele dagen te komen. Voor volledig pension f 3.50 per dag. Indien men geen maaltijden wenst, natuurlijk minder.

DE KAMPRAAD.

Nog eens Staat en Kerk

Een tijdje geleden hebben we de dooddoener van Prof. Romme „staatsgevaarlijk“ eens onder de loupe genomen en onze conclusie was: politiek moesie.

Naar aanleiding van, wat er zich op het ogenblik in Bohemen voltrekt, moeten we nog eens op deze materie terugkomen.

Uit de Volkskrant van 27-6-'49 nemen we de volgende citaten van een schrijven van Mgr. Beran: „De Kerk ziet zich nu geplaagd voor de keuze: onderwerping of vervolging door de STAAT.“

13 AUGUSTUS 1949

PRUIS 12 CENT

Sec. Geschiedenis
Amsterdam

9e Jaargang No. 30

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Ultg.
„De Vlam“, postgros 168797 te A'dam

Sec. Geschiedenis
Amsterdam

Weten, willen en moeten

De derde wereldoorlog liet een ontredderde wereld achter. Wij behoeven daarover niet ver uit te weiden. Het wordt algemeen en in het bijzonder in de Europese arbeiderswereld aanvaard. Welke vraagstukken men ook aansnijdt, of ze liggen op het terrein van het economische leven, of ze betrekking hebben op de politieke verhoudingen, of we vraagstukken van culturele aard aanvatten, overal constateren wij allen de grootste mogelijke tegenstellingen en verandering. Groot is de ellende, en nog groter is welhaast de zorg voor de toekomst. In de kringen der heersende klassen is nimmer zoveel gesproken over de noodzakelijkheid van samenwerking, over de uitvoering van wereldplannen, over veiligstelling van de vrede, over de rechten van mensen en volken. Maar samenwerking, plannen, veiligstelling en rechten blijken steeds weer pasklaar-gemaakte formules te zijn ter bereiking van kapitalistische doeleinden. Hun uitwerking vergroot de ellende van de massa en de gevaren voor een nieuwe catastrofe, een nieuwe, in zijn uitwerking niet te meten, derde wereldoorlog. Die uitwerking vergroot de knechtschap en de uitbuiting der miljoenen.

Wij moeten

Neen, een groei naar welvaart en vrijheid valt niet te constateren. Van dag tot dag groeit integendeel het moeten. Bepalen wij ons tot de Nederlandse arbeidersklasse. Zij moeten intensiever en méér produceren. Er moet versoberd worden. De huren moeten omhoog. De (zwarte) lonen moeten omlaag. De persoonlijke en financiële lasten moeten in verband met de nieuwe legerorganisatie in het kader van het Atlantisch pakt worden verzwakt. Enz. enz.

Ondernemers, erkende vakbonden, politieke partijen, kerk en regering betogen dit met elkaar. De arbeiders moeten het aanvaarden. Hun eigen willen blijft buiten beschouwing. Hebben de arbeiders een wil? Bestaat er een wil van de arbeidersklasse?

Ons willen

Bij het beantwoorden van deze vraag

moet het ons eerst duidelijk worden, dat het willen van mensen en klassen in het algemeen slechts betrekking kan hebben op het leven, op de drang tot leven. Het leven van de mensen is echter een maatschappelijk leven en dat laatste wordt van steeds groter betekenis. Om te leven moeten wij in ons levensonderhoud voorzien. Dit is de strijd om het bestaan. In die strijd om het bestaan heeft zich de mens, in onderscheiding van het dier, in een eeuwenlang proces, werktuigen eigen gemaakt, die voortdurend werden en worden verbeterd. Een lange keten verbindt de eerste werktuigen van de mens, als steen en stok met de meest geperfectioneerde machines van deze tijd, ja met de eerste schreden die thans worden gezet op de weg der atoomenergie. Wie dit eenmaal heeft ingezien, moet tot de ontdekking komen, dat het denken van de mensen en daarmee het willen van de mensen afhankelijk is van het peil waarop zich de ontwikkeling van het werktuig bevindt. Ons willen is dus niet vrij.

De wijze waarop werd voortgebracht, de wijze dus waarop maatschappelijk in het levensonderhoud werd voorzien, bepaalde de maatschappelijk betrekkingen van de mensen tot elkaar. De technische hoogte van de productiemiddelen bepaalde de productiewijze en daaruit vloeiden de maatschappelijke en politieke verhoudingen voort. Rechtsverhoudingen, culturele uitingen en begrippen worden daardoor zeer tijdelijk en betrekkelijk. Het zijn geen vaste maatstaven waarmee kan worden gemeten. Vrijheid, rechtvaardigheid, menselijkheid, sociaal inzicht en zoveel andere algemeen gebruikte woorden hebben in de geschiedenis der mensheid vaak een totaal verschillende inhoud gehad. Alleen wanneer wij dit weten, kunnen wij verder komen met de vraag „wat willen wij?“ Eerst dan zijn wij in staat ons een beeld te vormen van de huidige maatschappij en slechts daardoor kunnen wij ons de vraag voorleggen: „Waar gaat dit heen?“ en „Welke strevingen zullen in deze omstandigheden als progres-

sieve maatschappelijke krachten naar voren treden? Met andere woorden: „Wij zullen eerst moeten weten, om te kunnen oordelen over wat komen moet; eerst moeten weten om te besluiten wat menselijk, rechtvaardig, enz. is.“

Wat wij weten.

Wanneer in de strijd om het bestaan de menselijke samenleving zo afhankelijk is van de ontwikkeling van het werktuig, wanneer het werktuig zijn welvaartsmogelijkheden zo zeer bepaalt, dan is het ook volkomen begrijpelijk, dat in de samenleving diegene de meeste vruchten van de arbeid geniet en de grootste macht bezit, die het werktuig, de productiekrachten in handen heeft. De vorm der heerschappij over de prod.middelen (de grond, de werktuigen, de machines) werd steeds bepaald door de trap der technische ontwikkeling. Steeds vormden zich klassen, wier belangen heftiger en heftiger met elkaar botsen, naarmate de voortschrijdende ontwikkeling van de techniek nieuwe maatschappelijke krachten opriep en nieuwe, andere, eisen aan de organisatie van het maatschappelijke leven stelde. Dat is de oorzaak van het feit, dat tot dusverre de geschiedenis van de mensheid een geschiedenis van klassenstrijd was. Nooit was het een op zich zelfstaand filosofieer, of waren het menselijkheidsidealen zonder meer, die de maatschappij voortstuwden. Altijd weer onderging het maatschappelijk leven slechts wijziging in en door de klassenstrijd, die de ontwikkeling van de productiekrachten als basis hadden.

Onze positie

De strijd om de beheersing van de productie-middelen, de strijd om de macht, verspreidt ons in het vergevorderde kapitalisme steeds duidelijker onder nieuwe verhoudingen. Het vroegere kapitalisme kwam in verzet tegen feodalisme en absolutisme. Het jonge ondernemersdom, zich bewust van de groeiende invloed in het economische leven, zette zich in voor de verovering van de politieke macht op adel en absolute vorst. Zijn strijd was een progressieve strijd. Het ging om de